

Motion till riksdagen 2007/08:U326

av **Sven Bergström m.fl. (c, m, fp, kd, v, mp)**

Tibet, Kina och mänskliga rättigheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat tryck på Kina för frihet och demokrati i Tibet.

Motivering

Med mindre än ett år kvar till OS i Beijing fortsätter Kina förtrycket av de mänskliga rättigheterna i landet. Ett slående exempel är hur Kina alltför marginaliserar den tibetanska befolkningen, utnyttjar naturtillgångarna i Tibet, till föga eller ingen nytta för lokalbefolkningen, samt allvarligt begränsar tibetarnas religions-, församlings- och yttrandefrihet.

Den 1 augusti 2007 greps nomadledaren Ronggye Adak när han på hästkapploppsfestivalen i Litang i ett tal uttryckt en önskan om att se Dalai Lama återvända till Tibet. Adak och en släkting anklagades för att ha ”uppviglat till undergrävande av statsmakten”. I efterdyningarna av gripandet av Adak infördes stränga restriktioner av fruktan för en massiv folklig resning i östra Tibet, och myndigheterna genomför nu en massiv omskolningskampanj bland befolkningen som offentligt tvingas ta avstånd till Dalai Lama.

Kina har meddelat att regeringen nu måste godkänna utnämningen av reinkamerade lamor i Tibet. Dessa åtgärder, som är medvetet riktade mot en av den tibetanska buddismens kärnpunkter, avslöjar det kinesiska kommunistpartiets målsättning att underminera tibetanska religiösa ledares auktoritet, inklusive Dalai Lamas.

Gedhun Choekyi Nyima, pojken som Dalai Lama identifierade som den elfte reinkarnationen av Panchen Lama vid sex års ålder 1996, har nu fyllt 18 år. Vid upprepade påstötningar från det internationella samfundet har Kina hävdats att Gedhun Choekyi Nyima satts under skydd av staten på önskemål av hans föräldrar. I och med att Gedhun nu blivit 18 år kan han inte längre

Fel! Okänt namn på

betecknas som ett barn enligt kinesisk eller internationell lagstiftning och bör därför ha rätten att föra sin egen talan. Den kinesiska regeringen vägrar dock fortfarande att avslöja var Gedhun befinner sig.

Representanter från de kinesiska myndigheterna och Dalai Lamas sändebud träffades för samtal i juli 2007 för sjätte gången sedan 2002. Det står klart att det råder meningsskiljaktigheter i väsentliga frågor och, i synnerhet, att de bägge parterna inte varit i stånd att nå samförstånd om den historiska relationen mellan Tibet och Kina. Vi är fortfarande oroade över att inga resultat har kommit fram ur samtalen och ifrågasätter Kinas uppriktighet i dialogen.

Dalai Lama har uttalat en önskan om att företa en pilgrimsfärd till Kina, och det exiltibetanska parlamentet har framfört en begäran om ett möte mellan Kinas president och Dalai Lama, vilket skulle bygga upp ett förtroende bland Tibets och Kinas folk liksom även inom det internationella samfundet. Vi ser en sådan pilgrimsfärd som en utmärkt möjlighet för båda parter att skapa en gynnsam förhandlingsatmosfär för framsteg i väsentliga frågor.

I ett svar på en skriftlig fråga i riksdagen framhöll utrikesminister Carl Bildt i juni 2007 att det är Sveriges förhoppning ”att den dialog som påbörjats mellan Kina och representanter för Dalai Lama skulle kunna intensifieras och ge resultat som skapar förutsättningar för att den autonomi som tillerkänns Tibet också ska ges ett reellt innehåll”.

Enligt vår mening är det angeläget att Sverige intensifierar sina ansträngningar i fråga om Tibet och respekten för de mänskliga rättigheterna i området. En möjlighet som bör tas till vara är att söka få EU att genomföra en grundlig bedömning av effektiviteten i den dialog som den tibetanska exilregeringen försökt föra med de kinesiska myndigheterna. Det är viktigt att öka trycket på den kinesiska regimen att ingå i seriösa förhandlingar.

Stockholm den 3 oktober 2007

Sven Bergström (c)

Johan Linander (c)

Anita Brodén (fp)

Annelie Enochson (kd)

Ulf Holm (mp)

Kent Olsson (m)

Cecilia Wikström i Uppsala (fp)

Gunilla Wahlén (v)

Bodil Ceballos (mp)